

ΣΧΟΛΙΚΟ ΕΤΟΣ: 2012-2013, Α' ΤΕΤΡΑΜΗΝΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ, ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ 2013

15^ο ΓΕΝΙΚΟ ΕΝΙΑΙΟ ΛΥΚΕΙΟ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ
ΤΑΞΗ: Α' ΛΥΚΕΙΟΥ
ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

ΘΕΜΑ ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ:
ΣΟΣΙΑΛΙΣΜΟΣ-ΚΟΜΜΟΥΝΙΣΜΟΣ

ΥΠΕΥΘΥΝΗ ΚΑΘΗΓΗΤΡΙΑ: κ. ΣΙΑΛΙΑΚΗ

ΣΥΜΜΕΤΕΧΟΝΤΕΣ ΜΑΘΗΤΕΣ:

ΕΥΑΓΓΕΛΙΔΗΣ ΣΤΕΦΑΝΟΣ
ΠΙΛΠΙΔΟΥ ΕΙΡΗΝΗ
ΣΥΜΦΕΡΗ ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Πρόλογος	1
Ερευνητική Έκθεση	2
Κομμουνιστική Θεωρία	3
Περί Καρλ Μαρξ, τον δημιουργό του Κομμουνιστικού Μανιφέστου	3
Περί σκέψης, βασικών θέσεων, αρχών και τοποθετήσεων του κομμουνισμού.	4
Αστική Τάξη και Προλεταριάτο, δράσεις και αντιδράσεις	4
Προλετάριοι και Κομμουνιστές	5
Συμπεράσματα	7
Οι πηγές και το νόημα του ρώσικου κομμουνισμού υπό τον Nikolai Berdyaev.....	8
Ο ρωσικός μηδενισμός και σοσιαλισμός	8
Ο ρωσικός αναρχισμός	8
Η ρώσικη λογοτεχνία	8
Ο ρώσικος μαρξισμός	9
Ο Λένιν	9
Κομμουνισμός και θρησκεία	10
Nikolai Berdyaev	10
Σοσιαλισμός στην Ελλάδα	11
Ηλίας Τσιριμώκος	11
Πολιτική Σταδιοδρομία	11
Θεμελιώδεις Αρχές	12
Προοπτικές του Σοσιαλισμού	15
Σοσιαλισμός και Θρησκεία.....	15
Γεώργιος Α. Λεονταρίτης	15
Επίλογος	16
Βιβλιογραφία	17

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Ο σοσιαλισμός και ο κομμουνισμός είναι πολιτικές ιδεολογίες και αποτελούν εναλλακτικά πρότυπα οργάνωσης της κοινωνίας. Κατόπιν ομαδικής αναζήτησης πηγών και πληροφοριών για αυτά τα δύο πολιτικά ρεύματα, συνειδητοποιήσαμε ποιες αξίες πρεσβεύουν οι υποστηρικτές των δύο αυτών αριστερών τάσεων. Οι κύριοι εκφραστές των κινήματων αυτών είναι οι Καρλ Μαρξ, ο οποίος διατύπωσε την θεωρία του κομμουνισμού, ο Λένιν, ο οποίος ήταν ο πρώτος που εφάρμοσε τον κομμουνισμό στη Ρωσία και τέλος ο Ηλίας Τσιριμώκος, σοσιαλιστής με πεδίο δράσης στην Ελλάδα. Οι προσωπικότητες αυτές μας ενέπνευσαν στο να εμβαθύνουμε στο τρόπο με τον οποίο λειτουργούν και στο πώς εφαρμόζονται τα πολιτικά αυτά συστήματα.

Η διαδικασία ανατροπής (υπονόμευση) ενός κράτους - έθνους

Πεδίο	Μέθοδος	Αποτέλεσμα
<u>Ιδεολογήματα</u>	<u>Εξαχρείωση (Αποθάρρυνση, Ηθική κατάπτωση) 15-20 έτη</u> ↓	
1. Θρησκεία	Πολτικοποίηση, εμπορευματοποίηση, Θέσμα Ανεκκότητα, Σχετικότητα (Σχετικισμός)	Η αναζήτηση του θανάτου
2. Εκπαίδευση		Άγνοια
3. ΜΜΕ	Μονοπώλιο, Χαραγώγηση, Δυσφήμιση, Εκτός Θέματος	Έλλειψη ενημέρωσης, μυωπία
4. Πολιτισμός	Ψεύτικοι ήρωες και πρότυπα	Εξαρτησιογόνες manίες, "Μάζα"
<u>Δομές</u>		
1. Νόμος και Τάξη	Νομοθετήματα, έλλειψη ηθικής	Δυσπιστία για τη δικαιοσύνη
2. Κοινωνικές σχέσεις	"Δικαιώματα" έναντι (vs) "Υποχρεώσεων"	Περιορισμός της ατομικής ευθύνης
3. Ασφάλεια	Πληροφορία, Αστυνομία, Στρατός	Αδυναμία υπεράσπισης
4. Εσωτερική πολιτική	Κόμματα, Ανταγωνισμός	Διχασμός
5. Εξωτερική πολιτική	Στρατηγικές συνομιλίες περιορισμού των εξοπλισμών, Φίλοι.	Απομόνωση

ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ

Ασχοληθήκαμε με το θέμα των αριστερών πολιτικών τάσεων, πιο συγκεκριμένα με τον σοσιαλισμό και τον κομμουνισμό. Για την επιλογή του θέματος αυτού κίνητρό μας υπήρξε το ενδιαφέρον να ερευνήσουμε σε βάθος τα φιλελεύθερα πολιτικά ρεύματα, για να μην πέσουμε θύματα της παραπληροφόρησης.

Η κατανομή των υποθεμάτων πραγματοποιήθηκε με βάση τα ενδιαφέροντα και τις προτιμήσεις του κάθε μέλους της ομάδας. Σε αρχική φάση, αναζητήσαμε πληροφορίες και λέξεις κλειδιά σε διάφορους ιστότοπους, με σκοπό τον τελικό διαχωρισμό των θεμάτων. Στη συνέχεια, κάναμε έρευνα πάνω στην υπάρχουσα βιβλιογραφία για τα θέματα της εργασίας μας, έτσι ώστε, να καταλήξουμε στο βιβλίο, με το οποίο θα ασχοληθεί ο καθένας.

Το πρώτο μέλος της ομάδας μας ο Στέφανος Ευαγγελίδης ασχολήθηκε με τις βασικές θεωρητικές και φιλοσοφικές αρχές του Κομμουνισμού, βασισμένος στο Μανιφέστο του Κομμουνιστικού Κόμματος υπό τους Καρλ Μαρξ και Φρίντριχ Ένγκελς. Ο λόγος για τον οποίον επέλεξε το συγκεκριμένο βιβλίο είναι το γεγονός πως είναι πλέον κατάλληλο και αντιπροσωπευτικό του θέματός του. Για να έχει μια πιο ολοκληρωμένη άποψη, αναζήτησε πληροφορίες για τη ζωή και το έργο των δυο συγγραφέων και τις έννοιες που εισήγαγαν στον πολιτικό στίβο.

Το δεύτερο μέλος της ομάδας μας η Ειρήνη Πιλπιλίδου ασχολήθηκε με την εφαρμογή του Κομμουνιστικού Καθεστώτος στη Σοβιετική Ένωση. Κύρια πηγή πληροφόρησης για την ατομική της εργασία υπήρξε το βιβλίο του Νικολάι Μπερντιάγεφ «οι πηγές και το νόημα του Ρωσικού Κομμουνισμού», το οποίο δανείστηκε από τη βιβλιοθήκη του Δήμου Θεσσαλονίκης. Επίσης, αναζήτησε τη βιογραφία του συγγραφέα του βιβλίου που διάβασε, ούτως ώστε γνωρίζοντας κάτω από ποιες κοινωνικές συνθήκες έγραψε το βιβλίο και από ποια συμβάντα ορμώμενος να κατανοήσει ορθότερα αυτά που γράφει.

Το τρίτο και τελευταίο μέλος της ομάδας αυτής η Συμφέρη Αικατερίνη ασχολήθηκε με την Πορεία του Σοσιαλισμού στην Ελλάδα. Πηγή άντλησης των πληροφοριών αποτέλεσαν τόσο οι διαδικτυακοί ιστότοποι, όσο και ο δανεισμός ενός βιβλίου από την Κεντρική Δημοτική Βιβλιοθήκη Θεσσαλονίκης. Ο τίτλος αυτού «Η πορεία του Ηλία Τσιριμώκου στον σοσιαλισμό». Επιπλέον, αναφορά γίνεται, από την μαθήτριά αυτή, και στο πρόσωπό του, αφού η βιβλιογραφία του αποτελεί σημαντικό μέρος της εργασίας της.

ΠΕΡΙ ΚΑΡΛ ΜΑΡΞ ΤΟΝ ΔΗΜΙΟΥΡΓΟ ΤΟΥ ΚΟΜΜΟΥΝΙΣΤΙΚΟΥ ΜΑΝΙΦΕΣΤΟΥ

Ο Καρλ Μαρξ γεννήθηκε στις 5 του Μάη 1818, με το νέο ημερολόγιο, στην πόλη Τριρ (παραρηνία Πρωσία). Ο πατέρας του ήταν δικηγόρος, εβραίος το 1824 αποσπάστηκε τον προτεσταντισμό. Η οικογένεια του ήταν εύπορη, καλλιεργημένη, όχι όμως επαναστατική. Αφού τέλειωσε το γυμνάσιο του Τριρ ο Μαρξ πήγε στο Πανεπιστήμιο, στην αρχή στη Βόνη και έπειτα στο Βερολίνο, και σπούδασε νομικά, προπαντός όμως ιστορία και Φιλοσοφία. Τέλειωσε το Πανεπιστήμιο το 1841 με μια διδακτορική διατριβή για την Φιλοσοφία του Επικούρου. Όσο για τις αντιλήψεις του, ο Μαρξ εκείνη την εποχή ήταν ακόμη χεγκελιανός-ιδεαλιστής. Στο Βερολίνο ανήκε στον κύκλο των αριστερών-χεγκελιανός (Μπρουνο Μπάουερ κ.α.), που προσπαθούσαν να βγάλουν από τη Φιλοσοφία του Χέγκελ αθεϊστικά και επαναστατικά συμπεράσματα. Ο Καρλ Μαρξ ήταν άριστος μαθητής. Στα γυμνασιακά του χρονιά συνέγραψε συνολικά δυο διατριβές δοσμένου θέματος, που αφορούσαν την ιστορία και τη θρησκεία. Η τελευταία εξετάστηκε ως συνεκτικό στοιχείο της κοινωνίας, και απέσπασε τιμητική διάκριση. Σε αυτήν ο Μαρξ ασχολήθηκε με το κοινωνικό έργο της εκκλησίας. Σ' αυτήν τη διατριβή με τον καλύτερο τρόπο διαφαίνονται τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της προσωπικότητας αυτού του νεαρού και οι προοπτικές της μελλοντικής επιστημονικής και φιλοσοφικής του δραστηριότητας του.

Όταν τελείωσε το Πανεπιστήμιο, ο Μαρξ εγκαταστάθηκε στη Βόννη, με σκοπό να γίνει καθηγητής του Πανεπιστημίου. Η αντιδραστική όμως πολιτική της κυβέρνησης, που το 1832 αφαίρεσε έδρα από το Λουδοβίκο Φόιερμπαχ και το 1836 αρνήθηκε να τον επαναφέρει στο Πανεπιστήμιο, ενώ το 1841 απαγόρευσε στο νεαρό καθηγητή Μρούνο Μπάουερ να διδάξει στη Βόνη, ανάγκασε τον Μαρξ να εγκαταλείψει την σταδιοδρομία του καθηγητή. Η εξέλιξη των ιδεών του αριστερού χεγκελιανισμού έκανε εκείνο τον καιρό πολύ γρήγορα βήματα στη Γερμανία. Ο Λουδοβίκος Φόιερμπαχ άρχισε, ιδιαίτερα από το 1836, να επικρίνει τη θεολογία και να στρέφεται προς τον υλισμό, στο οποίο προσχωρεί οριστικά το 1841 και το 1843 βγήκε το βιβλίο του Οι Βασικές Θέσεις της Φιλοσοφίας του Μέλλοντος. Εκείνο τον καιρό οι οριζοσπαστικές αστοί της Ρηνανίας, που είχαν σημεία επαφής με τους αριστερούς χεγκελιανούς, ίδρυσαν στην Κολωνία μια αντιπολιτευόμενη εφημερίδα: την εφημερίδα του Ρήνου. Ο Μαρξ και ο Μπρούνο Μπάουερ κλήθηκαν σαν κυριότεροι συνεργάτες τον Οκτώβρη του 1842 ο Μαρξ ανέλαβε διευθυντής της εφημερίδας και μετοίκησε από τη Βόννη στη Κολωνία. Ε τη διεύθυνση του Μαρξ η επαναστατική δημοκρατική κατεύθυνση της εφημερίδας γινόταν όλο και πιο ξεκάθαρη η κυβέρνηση. Στην αρχή, επέβαλε στην εφημερίδα διπλή και τριπλή λογοκρισία και μετά την 1^η του Γενάρη του 1843, αποφάσισε να την κλείσει εντελώς. Ο Μαρξ βρέθηκε τότε υποχρεωμένος να φύγει από διευθυντής, η αποχώρησή του όμως δεν έσωσε την εφημερίδα, που κλείστηκε το Μάρτη του 1843. Η δημοσιογραφική δουλειά έδειξε στο Μαρξ ότι δεν ήξερε αρκετά καλά την πολιτική οικονομία και για αυτό καταπιείστηκε με ζήλο με τη μελέτη της.

Το 1843 ο Μαρξ παντρεύτηκε στο Κρόιτσαχ τη Τζένη Φον Βεσφάλεν,

παιδική του φίλη που την είχε αρραβωνιαστεί, όταν ήταν ακόμη φοιτητής. Η γυναίκα του προερχόταν από μια αντιδραστική αριστοκρατική οικογένεια της Πρωσίας. Ο μεγαλύτερος αδερφός της έγινε υπουργός Εσωτερικών της Πρωσίας σε μία από τις πιο αντιδραστικές εποχές, το 1850-1858. Το φθινόπωρο του 1843 ο Μαρξ πήγε στο Παρίσι για να εκδώσει στο εξωτερικό ένα ριζοσπαστικό περιοδικό μαζί με τον Άρνολντ Ρούγκε (1802-1880, αριστερός χεγκελιανός). Το 1825- 1830 ήταν φυλακή, ύστερα από το 1848 εκπατρισμένος. Βγήκε μόνο το 1^ο τεύχος αυτού του περιοδικού με τον τίτλο «Γερμανο-Γαλλικά Χρονικά». Το περιοδικό έπαψε να βγαίνει λόγω των δυσκολιών που παρουσίαζε η παράνομη κυκλοφορία του στη Γερμανία, αλλά και με αυτών που είχε απέναντι στο Ρούγκε. Στα άρθρα του σε αυτό το περιοδικό ο Μαρξ παίρνει ήδη επαναστατική θέση, κηρύσσει «αμείλικτη κριτική σε κάθε τι που υπάρχει» και ιδιαίτερα «κριτική των όπλων» και κάνει έκκληση στις μάζες και το προλεταριάτο.

Το Σεπτέμβριο του 1844 ήρθε στο Παρίσι για μερικές μέρες ο Φρίντριχ Έγκελς, που έγινε από τότε ο πιο στενός φίλος του Μαρξ. Μαζί έπαιρναν ενεργό μέρος στην τοξίνη κοχλάζουν ζωή των επαναστατικών ομάδων του Παρισιού που ο Μαρξ την καταπολέμησε αποφασιστικά στην Αθλιότητα της Φιλοσοφίας 1847 και επεξεργαστήκαν –πορεύοντας επίμονα εναντίον στις διαφορές θεωρίες του μικροαστικού σοσιαλισμού – τη θεωρία του επαναστατικού προλεταριακού σοσιαλισμού η κομμουνισμού (μαρξισμού)βλ. τα έργα του Μαρξ εκείνης της εποχής, του 1844-1848,στη βιβλιογραφία που ακόλουθη. Το 1845, ύστερα από επίμονη της πρωσικής κυβέρνησης, ο Μαρξ απελάθηκε από το Παρίσι σαν επικίνδυνος επαναστάτης και πήγε στις Βρυξέλλες. Την άνοιξη του 1847 ο Μαρξ και ο Έγκελς προσχώρησαν σε μια μυστική προπαγανδιστική εταιρία, την Ένωση των Κομμουνιστών και πήραν μέρος στο II Συνέδριο αυτής της Ένωσης, όπου έπαιξαν εξέχοντα ρόλο. Με εντολή του συνεδρίου σύνταξαν το περίφημο Μανιφέστο του Κομμουνιστικού Κόμματος που βγήκε το Φλώρας του 1848. Στο έργο αυτό εκτίθεται με μεγαλοφυή σαφήνεια και διαύγεια η νέα κοσμοαντίληψη, ο συνεπής υλισμός που αγκαλιάζει και την περιοχή της κοινωνικής ζωής. Όταν ξέσπασε η επανάσταση του Φλεβάρη του 1848, ο Μαρξ απελάθηκε από το Βέλγιο. Ξαναγύρισε στο Παρίσι κι από εκεί, κι ύστερα από την επανάσταση του Μόρτη, πήγε στην Γερμανία και συγκεκριμένα στην Κολωνία. Εκεί άρχισε να βγαίνει από την 1 του Ιούνη 1848 ως τις 19 του Μάη 1849 «η νέα εφημερίδα του Ρηνου», διευθυντής της εφημερίδας ήταν ο Μαρξ. Η νέα θεωρία επιβεβαιώθηκε περίλαμπρα από την πορεία των επαναστατικών γεγονότων του 1848-1849, όπως επιβεβαιώθηκε αργότερα και από όλα τα προλεταριακά και δημοκρατικά κινήματα όλων των χωρών του κόσμου. Η αντεπανάσταση που νίκησε στην αρχή παρέπεμψε τον Μαρξ σε δίκη (αθωώθηκε στις 9 του Φλεβάρη 1849) και μετά τον απέλασε από την Γερμανία (στις 16 του Μάη 1849). Αρχικά, πήγε στο Παρίσι, αλλά απελάθηκε και από εκεί ύστερα από τη διαδήλωση στις 13 του Ιούνη του 1849 και πήγε στο Λονδίνο, όπου έμεινε ως το τέλος της ζωής του.

ΠΕΡΙ ΣΚΕΨΗΣ ΒΑΣΙΚΩΝ ΘΕΣΕΩΝ ΑΡΧΩΝ ΚΑΙ ΤΟΠΟΘΕΤΗΣΕΩΝ ΤΟΥ ΚΟΜΜΟΥΝΙΣΜΟΥ

ΑΣΤΙΚΗ ΤΑΞΗ ΚΑΙ ΠΡΟΛΕΤΑΡΙΑΤΟ ΔΡΑΣΕΙΣ ΚΑΙ ΑΝΤΙΔΡΑΣΕΙΣ

Η αφορμή της συγγραφής του κομμουνιστικού μανιφέστου υπήρξε η έντονη διαμάχη, ο ανταγωνισμός που αναπτύσσεται σε δύο κοινωνικές βασικές τάξεις, τους καταπιεστές και τους καταπιεζόμενους, της αστικής τάξη και το προλεταριάτο. Φυσικά όπως γίνεται εύκολα αντιληπτό η επιρροή που κατέχει καθεμιά από τις δύο τάξεις τους καταπιεστές και τους καταπιεζόμενους, την αστική τάξη και το προλεταριάτο. Φυσικά, η επιρροή που κατέχει καθεμιά από τις δύο τάξεις μεταβιβάζεται και σε άλλα επίπεδα, οικονομικό, πολιτικό, θρησκευτικό και πνευματικό. **ΑΥΤΟΣ ΠΟΥ ΟΡΙΖΕΙ ΤΗ ΜΟΙΡΑ ΤΟΥ ΕΝΟΣ ΟΡΙΖΕΙ ΤΗ ΜΟΙΡΑ ΤΩΝ ΠΑΝΤΩΝ.** Η ώθηση που δόθηκε σε εμπόριο, ναυτιλία και βιομηχανία αποτέλεσε την αιτία δημιουργίας της παγκόσμιας αγοράς. Με την πάροδο των χρόνων και των πολιτικών εξελίξεων η αστική τάξη, η σύγχρονοι φεουδάρχες, οι ρυθμιστές του παγκόσμιου οικονομικού βίου έχει κατακτήσει απόλυτα την πολιτική κυριαρχία.

Η αστική τάξη μέσα στα πλαίσια του σκληρού και ωμού καπιταλισμού που έχει εγκαθιδρύσει, κάνει αυθαιρεσίες και επιδίδεται στην εκμετάλλευση ανθρώπου από άνθρωπο και απροκάλυπτα με την προσθήκη ορισμένων άλλων συστηματικών μηχανισμών που έχουν εφευρεθεί, δεν έχει αφήσει περιθώρια για να αμφισβητηθεί η κυριαρχία της. Ειδικότερα, οι νόμοι, η θρησκεία και η ηθική αποτελούν τους φραγμούς για τους προλετάρους, όμως δεν υπάρχει ανάλογη υπακοή και προσήλωση των αστών σ' αυτές τις έννοιες. Πίσω απ' αυτά υπάρχουν αναρίθμητα αστικά συμφέροντα.

Οι κεφαλαιοκράτες με την ελευθερία στην οικονομία και την ωμότητα σε καθετί που έχει να κάνει με το χρήμα και τις συναλλαγές, πέρασαν αυτές τις αντιλήψεις στα υποχέρια τους στον κόσμο. όλες αυτές οι έννοιες που το κεφάλαιο πρεσβεύει έδρασαν αφομοιωτικά στον αμόρφωτο, απαίδευτο, απλοϊκό του προλεταριάτου, γεγονός που οδήγησε στην θεοποίηση του χρήματος, στην επικράτηση των χρηματικών σχέσεων και στην παραμέληση της πνευματικότητας. Η αστική τάξη εισάγει ριζοσπαστισμούς και φέρνει επανάσταση στις σχέσεις παραγωγής και τις κοινωνικές σχέσεις προκειμένου μ' αυτόν τον τρόπο να αυτοσυντηρηθεί, όμως αυτές οι καινοτομίες οδηγούν σε αστάθειες, σε κάθε επίπεδο της ζωής μας και σε κλονισμούς, σημάδι αδυναμίας για το κεφάλαιο, όμως οι λύσεις έρχονται πάλι απ' αυτό.

Με τη δημιουργία μιας παγκόσμιας αγοράς που την προκάλεσε το κεφάλαιο, εισχωρώντας και διεισδύοντας σε κάθε γωνιά του πλανήτη με τις προϋποθέσεις να αναπτύξει σημαντική οικονομική ζωή, δηλαδή να γίνει νέα αγορά με την αστική τάξη, για το ίδιο το κεφάλαιο, δηλαδή για κερδοφορία, πλούτο και επέκταση επιρροής του, διαμόρφωσε τους μηχανισμούς παραγωγής και κατανάλωσης πανομοιότυπα σ' όλον τον κόσμο, έπλασε, απλούστερα, έναν ενιαίο υλικό πολιτισμό.

Επίσης, κάτι που εναντιώνεται στις κομμουνιστικές αρχές, η αστική τάξη δεν συμφωνεί με τη συνέχιση της ύπαρξης του εθνικού χαρακτήρα των εργοστασίων και εταιρειών, εισάγοντας κάτι καινούριο, πολύ ελπιδοφόρο για τα τότε δεδομένα, τις πολυεθνικές εταιρείες, που σήμερα αποτελούν τον πυρήνα της εμπορευματοποίησης και της παγκοσμιοποίησης, την πηγή των κακών για όσους έχουν ασπαστεί την κομμουνιστική ιδεολογία.

Η συνεχής τάση για αύξηση της παραγωγής που κρίνεται απαραίτητη εξαιτίας των αναγκών που προκύπτουν, ευθύνεται για την ύπαρξη προβλημάτων μέσα σ' ένα καπιταλιστικό σύστημα. Οι παραγωγικές δυνάμεις παίρνουν ανεξέλεγκτες διαστάσεις, που αντί να ενισχύσουν τις οικονομικές σχέσεις

φέρνουν τα αντίθετα αποτελέσματα, η κοινωνία και η γη, δέχονται ισχυρά κτυπήματα από μας. Τα κέρδη θεωρούνται σπουδαιότερα από την ίδια βαθύτερη αξία της ζωής και τα νοήματα που περικλείει. ΑΥΤΑ ΠΙΣΤΕΥΕΙ, ΕΠΙΔΙΩΚΕΙ

ΚΑΙ ΕΦΑΡΜΟΖΕΙ Η ΑΣΤΙΚΗ ΤΑΞΗ ΚΑΙ Ο ΚΑΠΙΤΑΛΙΣΜΟΣ.

Οι αστοί προκειμένου να πραγματοποιήσουν όλες τους τις ματαιοδοξίες χρειάζονται τη συμβολή των προλεταρίων. Αυτό αποκλειστικά το γεγονός αποδεικνύει την σπουδαιότητα του ρόλου τους. Οι αστοί θα έπρεπε να φοβούνται τους προλεταρίους, όχι το αντίθετο. Οι αστοί γνωρίζουν την δύναμη του προλεταριάτου, για αυτό φροντίζουν να συντηρούν τους μηχανισμούς του συστήματος, οι προλεταριοί δεν έχουν ανακαλύψει την δύναμη που έχουν όταν δράσουν ενιαία.

Οι μάζες, η λαϊκή βάση πρέπει να καταργήσουν όλους τους τρόπους ιδιοποίησης που έχουν στη διάθεσή τους οι κεφαλαιοκράτες, δεν ισχύει η ατομική ιδιοκτησία, δηλαδή πρέπει να προχωρήσουν σε καταστροφή της ατομικής εξασφάλισης. Πρέπει ν' αρνηθούν την μισθωτή εργασία η οποία είναι ο πυρήνας του σχηματισμού του κεφαλαίου, δηλαδή της συσσώρευσης πλούτου. Η μισθωτή εργασία προκαλεί τον ανταγωνισμό των εργαζομένων και όχι την συνένωσή τους.

ΠΡΟΛΕΤΑΡΙΟΙ ΚΑΙ ΚΟΜΜΟΥΝΙΣΤΕΣ

Οι απόψεις των κομμουνιστών συμφωνούν με τη διαμόρφωση του προλεταριακού κινήματος, είναι συναγωνιστές και οι ιδέες που ασπάζονται είναι επαναστατικές, ριζοσπαστικές, καταστρεπτικές για τα σάπια θεμέλια της τότε κοινωνίας προς το συμφέρον του λαού, όχι το αλαζονικό άμετρο συμφέρον, αλλά εκείνο το τμήμα του κέρδους, το μέρος των χρημάτων που δικαιωματικά ανήκει στο προλεταριάτο από το συνολικό ποσό που κινεί τους οικονομικούς μηχανισμούς. Οι κομμουνιστές είναι το πιο οργανωμένο, δραστηριοποιημένο και κινητικό προλεταριακό κομματικό σώμα. Οι στόχοι τους συνοψίζονται στη διαμόρφωση του προλεταριάτου σε τάξη, την ανατροπή της εξουσίας της αστικής τάξης και την κατάκτησή της από τους μη έχοντες. Στο μυαλό των τότε κομμουνιστών υπήρξε ένας συνεχής και αδιάκοπος υπαρκτός ταξικός αγώνας, προκειμένου να επέλθει η λύτρωση για το προλεταριάτο.

Λέγοντας κατάργηση της ιδιοκτησίας, δεν μιλάμε για κατάργηση οποιασδήποτε ιδιοκτησίας, αλλά της αστικής, εκείνης που προέκυψε από την εκμετάλλευση ανθρώπου από άνθρωπο που δεν επιτεύχθηκε με ηθικά ή νόμιμα μέσα. Ισχύει βεβαίως, η ιδιοκτησία που προήλθε από τίμια, προσωπική εργασία, δηλαδή ιδιοκτησία που αποτελεί τη βάση της ατομικής ελευθερίας, είναι ένα δικαίωμα, ένα προνόμιο που απολαμβάνεται όταν έχουν ικανοποιηθεί κάποια κριτήρια, συνθήκες. Ιδιοκτησία, προϊόν δουλειάς και όχι δουλειάς. Όμως δεν μπορεί να υπάρξει ιδιοκτησία με τις απολαβές ενός μισθωτού εργάτη, με την εργασία του μισθωτού, προκαλείται η ιδιοκτησία του κεφαλαίου που ταχύρρυθμα πλουτίζει, δηλαδή η ανάπτυξη της βιομηχανίας καταργεί την ιδιοκτησία των μισθωτών. Για αυτόν τον λόγο συχνά δημιουργούνται παρεξηγήσεις λέγοντας για κατάργηση της ατομικής ή αστικής ιδιοκτησίας. Το κεφάλαιο είναι μια κοινωνική κινητήριος δύναμη, δεν μπορεί να επιβιώσει μόνο του. Η ιδιοκτησία έχει διπλή μοίρα σε μια κομμουνιστική κοινωνία, προσωπική και κοινωνική, όμως η προσωπική δεν γίνεται κοινωνική, απλά τα κοινωνικά χαρακτηριστικά της μεταβάλλονται. Είναι κοινή, περιουσία του κράτους, του κοινωνικού συνόλου, όμως δεν

ανήκει στον καθένα ξεχωριστά.

Η εργασία μέσα σε μια ακροαριστερή κοινωνία αποτελεί το μέσο βελτίωσης και πλουτισμού των εργατών. Με κυρίαρχη τάξη την αστική, το εισόδημα που προκύπτει από την μισθωτή εργασία βρίσκεται σε επίπεδα εξαθλίωσης και λοιμού. Η τιμή της είναι με τέτοιο τρόπο διαμορφωμένη, ώστε οι εργάτες να καλύπτουν τα προς το ζην. Με την εφαρμογή κομμουνιστικού καθεστώτος, η εργασία προσφέρει εισοδήματα που βρίσκονται σε τέτοια επίπεδα, ώστε να εξασφαλίζεται μια ποιοτική ζωή για όλους. Επίσης, το κράτος λαμβάνει ρόλο ρυθμιστή της οικονομίας (κρατικός παρεμβατισμός). Επιπλέον, κυριαρχεί μια νέα τάξη πραγμάτων στην μόρφωση, στον χώρο της παιδείας, τη συστημένη τους ένταξη. Είναι εγγυημένη η υψηλή παιδεία, τέτοια με την οποία ο ίδιος ο Μαρξ στο έργο του είναι σύμφωνος. Η μόρφωση κατέχει ζωτική σημασία, αφού είναι μέσο αποφυγής εκμετάλλευσης και εξύψωσης του πνεύματος, δημόσια και δωρεάν. Οι προηγούμενες πολιτικές πρακτικές, οι θρησκευτικές πεποιθήσεις, που οδηγούν στην στασιμότητα, στην προσκόλληση και αδρανοποίηση του ανθρώπινου νου και επιβραδύνουν την εξέλιξή του, οι ιδεολογικές και φιλοσοφικές απόψεις που ενθαρρύνουν τον συντηρητισμό, εφαρμοζόταν στην παλαιά κοινωνία, την αστική. Πιο συγκεκριμένα ισχύει βαριά φορολογία, σκόπιμη επιλογή κατόπιν σκέψης και καταργείται το κληρονομικό δικαίωμα, το οποίο αποτέλεσε το μέσο διατήρησης του πλούτου στα λίγα πανίσχυρα οικονομικά συγκροτήματα. Επιπρόσθετα, τα μέσα παραγωγής και μεταφοράς κρατικοποιούνται, πολλαπλασιάζονται τα εθνικά εργοστάσια, εφαρμόζεται ενοποίηση γεωργικών και αγροτικών επιχειρήσεων αποσκοπώντας στην εξάλειψη των διαφορών επαρχίας και πόλης. Εν συνεχεία, ισχύει συγκέντρωση πίστης στο κράτος μέσω της μιας μοναδικής εθνικής τράπεζας κρατικών κεφαλαίων. Τέλος, δήμευση περιουσιών εκείνων που πανικόβλητα εγκαταλείπουν την χώρα φοβούμενοι την νέα τάξη πραγμάτων.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Ο κομμουνισμός είναι μια οικονομική, κοινωνική και πολιτική θεωρεία που απηχεί στους μη προνομιούχους. Το μανιφέστο του Μαρξ και Ένγκελς μέσα σε μια εποχή φρικαλεοτήτων και υπερεκμετάλλευσης, αποτέλεσε το θεωρητικό και ψυχικό καταφύγιο όσων ένιωθαν κοινωνικά και ιδεολογικά απροστάτευτοι. Η ιστορία μας διδάσκει ότι δεν έχουν εφαρμοστεί κατά γράμμα οι φιλοσοφικές του θέσεις, αφού η εφαρμογή του κομμουνιστικού καθεστώτος οδήγησε στις στρεβλώσεις των αρχών που εισήγαγε ο μεγάλος πολιτικός διανοητής. Ο τρόπος με τον οποίο θα διαχειριστεί ο άνθρωπος την εξουσία και θα αντιληφθεί την παρούσα κατάσταση είναι εκείνο που κρίνει την τελική έκβαση των πραγμάτων. Αυτό αποδεικνύει ότι το ανθρώπινο ον είναι ατελές και επιρρεπές στην εκμετάλλευση ανθρώπου από άνθρωπο, πέραν μια διαχρονική και αιώνια κρίση αξιών και μας υπενθυμίζει ότι δεν πρέπει να ασεβούμε στον συνάνθρωπο και να ξεπερνούμε κάποια όρια που έχουν τεθεί. Η πρακτική που θα ακολουθηθεί είναι εκείνη που πρέπει να προσεχθεί, ώστε να υπάρξει ειρήνη και συμφιλίωση ανάμεσά μας.

Οι πηγές και το νόημα του ρώσικου κομμουνισμού υπό τον Nikolai Berdyaev

Ο κομμουνισμός υπήρξε στη Ρωσία εξαιτίας της ανάγκης που προέκυψε από την κατάσταση που επικρατούσε στην χώρα τον 19^ο αιώνα. Στην Ρωσία υπήρχαν οι εξής κοινωνικές τάξεις: ο τσάρος ο οποίος είχε την απόλυτη εξουσία, η τάξη των ευγενών και ο λαός που ήταν στον πάτο της κοινωνικής πυραμίδας και αμόρφωτος. Αυτοί που πρώτοι παρατήρησαν την προβληματική κατάσταση της χώρας ήταν ένα μέρος ανθρώπων από την τάξη των ευγενών οι οποίοι σχημάτισαν αρχικά την ιντελιγκέντσια. Η ιντελιγκέντσια όμως περιόρισε τις ιδέες της σε θεωρητικό επίπεδο και δεν προχώρησε στην πράξη. Κύρια πηγή επιρροής της υπήρξε η Δύση και το πρότυπο που πρόβαλλε για την οργάνωση και την λειτουργία της κοινωνίας και του κράτους. Σε αυτή την περίοδο υπήρξαν πολλοί θεωρητικοί που θέλησαν να προτείνουν λύσεις για τη βελτίωση της κατάστασης της Ρωσίας. Έτσι οι ρώσοι και κυρίως οι πιο μορφωμένοι ανάλογα με τις απόψεις τους για την Ρωσία χωρίστηκαν σε Δυτικόφιλους, που ήταν αυτοί που στράφηκαν υπέρ του δυτικού προτύπου, και σε Σλαβόφιλους, που ήταν αυτοί που πίστευαν ότι η Ρωσία έπρεπε να επιστρέψει στην ιστορία της.

Την επόμενη εικοσαετία εμφανίστηκε ένα άλλο είδος θεωρητικών οι οποίοι διαφωνούσαν πλήρως με την αδρανή στάση των θεωρητικών του '40 και με τις αδύνατες προς εφαρμογή θεωρίες τους. Αυτή η νέα γενιά υποστήριξε τον μηδενισμό και τον σοσιαλισμό πλησιάζοντας περισσότερο τις μαρξιστικές αντιλήψεις. Σε αυτούς τους ανθρώπους επικρατεί η άποψη ότι δεν υπάρχει θεός γιατί αν υπήρχε θα ήταν κακός.

Ο ρωσικός αναρχισμός

Αυτές τις θεωρίες διαδέχτηκαν άλλες αναρχικές ιδέες που εκφράστηκαν κυρίως από τον Μπακούνιν και υποστήριζαν την απώλεια κράτους. Οι αναρχικοί στράφηκαν ενάντια σε κάθε μορφή κράτους γιατί το κράτος πρεσβεύει τη υποδούλωση και τον καταναγκασμό.

Στην συνέχεια εμφανίζεται ο Τκάτσεφ, πρόδρομος του Λένιν, ο οποίος είναι ο πρώτος που μιλάει για τις μαρξιστικές ιδέες. Ο Τκάτσεφ θέλησε να καταλάβει την εξουσία μέσω της τρομοκρατίας χωρίς να χρειαστεί να γίνει το κράτος συνταγματικό και αστικό. Οι ιδέες του όμως δεν βρήκαν ανταπόκριση από τους ανθρώπους του επαναστατικού χώρου.

Η ρώσικη λογοτεχνία

Σημαντικό ρόλο έπαιξε και η λογοτεχνία του 19^{ου} αιώνα η οποία είχε προφητικό χαρακτήρα. Τα θέματα της ρώσικης λογοτεχνίας είναι κυρίως θρησκευτικά και χαρακτηρίζονται από την συμπάθεια και την ανθρωπιά. Στα έργα των ρώσων λογοτεχνών υπάρχει έντονος ο ρεαλισμός σε αντίθεση με τα έργα της ευρωπαϊκής λογοτεχνίας όπου κυριαρχεί ο ρομαντισμός. Μέσα από την ρωσική λογοτεχνία προβάλλεται η ετοιμότητα του ρώσικου λαού για οτιδήποτε πρόκειται να φέρει το μέλλον.

Ο ρώσικος μαρξισμός

Αυτό που ακολούθησε αυτή την περίοδο ήταν ο ρώσικος μαρξισμός. Εμφανίστηκε όταν ήρθε στη Ρωσία η βιομηχανική ανάπτυξη που έφερε την μόρφωση του λαού ο οποίος πλέον αποτελούσε την εργατική τάξη. Έτσι οι μαρξιστές μπορούν να στηρίζονται στην ύπαρξη ενός οργανωμένου προλεταριάτου. Στον μαρξισμό η οικονομία καθορίζει το άτομο που δεν μπορεί να ξεφύγει από αυτή παρά μόνο την αντανάκλα. Όμως ο μαρξισμός

βασίζεται και σε κάτι τελείως αντίθετο του οικονομικού υλισμού που είναι δύναμη του ανθρώπου να ξεπεράσει την υποταγή στους νόμους της οικονομίας και να δημιουργήσει την τέλεια κοινωνία. Χάρη σε αυτό το κομμάτι ο μαρξισμός θα πετύχει την επαναστατική δραστηριότητα. Πλέον του δίνεται μία νέα μορφή και δεν είναι μόνο πολιτική αλλά και θρησκεία.

Οι ρώσοι αντιμετώπισαν αρχικά τον μαρξισμό με την επιστημονική του πλευρά και οι ρώσοι επαναστάτες ονομάστηκαν επιστημονικοί σοσιαλιστές. Με βάση τον Μαρξ η επανάσταση ήταν αδύνατον να συμβεί χωρίς την ύπαρξη μιας καπιταλιστικής Ρωσίας. Αυτό όμως προκάλεσε σύγχυση ανάμεσα στους ρώσους μαρξιστές οι οποίοι από την μία υποστήριζαν την ύπαρξη του καπιταλισμού στη Ρωσία και από την άλλη τον θεωρούσαν κακό και τον πολεμούσαν. Σε αυτό το πρόβλημα της μαρξιστικής θεωρίας έδωσε λύση ο Λένιν ο οποίος προσαρμόσε την θεωρία του Μαρξ σύμφωνα με τις αντιλήψεις του ρωσικού λαού και έκανε επανάσταση χωρίς να περάσει από το στάδιο της καπιταλιστικής ανάπτυξης.

Ο Λένιν

Ο Λένιν αποτελεί μία πρωτότυπη φυσιογνωμία η οποία περιλαμβάνει τα χαρακτηριστικά ενός ηγέτη. Αφοσιώθηκε στην ζωή του στην επίτευξη ενός και μοναδικού στόχου τον αγώνα για την επανάσταση και την κατάληψη της εξουσίας. Για να πετύχει τον στόχο του χρησιμοποίησε κάθε μέσο και ό,τι και αν έκανε ήταν για να έρθει πιο κοντά σε αυτό το στόχο. Εξαιτίας της κοσμοθεωρίας του όταν κατέλαβε την εξουσία συμπεριφέρθηκε ως δικτάτορας. Στην πραγματικότητα αυτό ήταν που προετοίμαζε, την δικτατορία μιας κοσμοθεωρίας και κατάφερε να την πραγματοποιήσει.

Ο Λένιν πέτυχε το σχέδιό του χρησιμοποιώντας τον λαό ο οποίος είχε ξεπεράσει το στάδιο της υποταγής και διακατέχονταν από μίσος και ανάγκη για εκδίκηση. Ο λαός έχασε την πίστη του στο θεό και τον αντικατέστησε με τις μηχανές. Ο Λένιν βλέποντας την κατάσταση και ως υποστηρικτής της μαρξιστικής θεωρίας πίστεψε ότι αυτή ήταν η επανάσταση του προλετάριου και έτσι έκανε μία αγροτική επανάσταση. Μετά την επανάσταση ο Λένιν πιστεύει ότι πρέπει να εφαρμόσει την δικτατορία του προλετάριου η οποία θα προκαλούσε την εξασθένηση και εξάλειψη της αστικής τάξης και στην συνέχεια και της προλεταριακής κυβέρνησης με βάση το πρότυπο του κομμουνιστικού κράτους. Ο Λένιν είχε την πεποίθηση ότι σύντομα οι μάζες θα μάθαιναν να τηρούν τις βασικές συνήθειες της κοινωνικής συλλογικότητας και εκείνη την στιγμή η δικτατορία θα τελείωνε. Όμως δεν πήρε υπόψη του ότι όσοι κατέχουν την εξουσία δεν θα επιτρέψουν την πραγματοποίηση της αταξικής κοινωνίας και θα συνεχίσουν την εκμετάλλευση των αδύναμων ακολουθώντας το καπιταλιστικό πρότυπο της δύσης όπως και έγινε.

Ο μαρξισμός του Λένιν δεν ήταν ίδιος με αυτόν του Μαρξ. Ο Λένιν δημιούργησε μια νέα φιλοσοφία αυτή του λενινιστικού μαρξισμού. Για τον Λένιν το άτομο δεν καθορίζεται από την οικονομία του αλλά την καθορίζει το ίδιο με την βούλησή του και χάρη στην επαναστατική του δραστηριότητα νιώθει ότι είναι η δύναμη που μετασχηματίζει ολόκληρο τον κόσμο. Επίσης προβαίνει σε ένα είδος πνευματοποίησης της ύλης.

Κομμουνισμός και θρησκεία

Όσο αφορά τη σχέση του κομμουνισμού με την θρησκεία, είναι εχθρική και μη αποδεκτή. Ο κομμουνισμός παρουσιάζεται ο ίδιος τόσο τέλειος και ολοκληρωμένος όσο μία θρησκεία. Μάλιστα η άποψη του Μαρξ είναι ότι η θρησκεία είναι υπεύθυνη για την αδυναμία του ανθρώπου γιατί ο αδύναμος

άνθρωπος διαθέτει παντοδύναμο θεό. Κατά τον Μαρξ αν ο άνθρωπος ήταν ελεύθερος, δυνατός και πλούσιος δεν θα χρειαζόταν το θεό.

Nikolai Berdyaev

Βιογραφία

Ο Νικολάι Αλεξάντροβιτς Μπερντιάεφ γεννήθηκε το 1874 στις 19 Μαρτίου στο Κίεβο. Κατάγονταν από αριστοκρατική οικογένεια και το οικογενειακό του περιβάλλον ήταν πλούσιο σε πνευματικά ερεθίσματα. Έλαβε επιμελή παιδία και στο σπίτι του υπήρχε καλλιεργημένη και η δυτική και η ανατολίτικη κουλτούρα.

Επηρεάστηκε από την μαρξιστική φιλοσοφία αρνούμενος όμως τον αθεισμό και τον υλισμό του και εξαιτίας της πολιτικής του δράσης συλλήφθηκε και εξορίστηκε για τρία χρόνια. Κατά την διάρκεια της εξορίας του έγραψε τα πρώτα του έργα. Το 1904 επιστρέφει στην Πετρούπολη όπου παντρεύεται την Λυδία Τρούτσεφ. Σημαντικό ρόλο στην ζωή του έπαιξε η γνωριμία του με τον Σέργιο Μπουλγκάκοφ με τον οποίο εκδίδει το περιοδικό προβλήματα της ζωής. Ανάμεσα στα 1908 με 1911 ταξίδεψε στην Ευρώπη με σκοπό να έλθει σε επαφή με φιλελεύθερους εξόριστους της πατρίδας του. Το 1914 εξορίζεται ξανά όμως χάρη στην Οκτωβριανή επανάσταση δεν εκτίει την ποινή του. Το 1920 αρχίζει να διδάσκει στο πανεπιστήμιο της Μόσχας φιλοσοφία. Το περιεχόμενο της διδασκαλίας του θα τον οδηγήσει σε ισόβια εξορία. Τότε ο Μπερντιάεφ θα πάει στο Βερολίνο όπου θα ιδρύσει την θρησκευτοφιλοσοφική ακαδημία την οποία θα μεταφέρει στο Παρίσι. Εκεί θα γράψει τα περισσότερα από τα έργα του. Ο Νικολάι Μπερντιάεφ πεθαίνει στις 23 Μαΐου του 1948.

Ο **Ηλίας Τσιριμώκος** (1907-13 Ιουλίου) ήταν Έλληνας πολιτικός και Πρωθυπουργός. Γεννήθηκε στην Λαμία από οικογένεια πολιτικών. Ήταν εγγονός του πολιτικού Δημητρίου Τσιριμώκου και γιος του επίσης πολιτικού Ιωάννη Τσιριμώκου, ο οποίος ήταν συνιδρυτής του Κόμματος των Φιλελεύθερων, πρόεδρος της Βουλής και υπουργός στις κυβερνήσεις του Βενιζέλου. Ο Ηλίας σπούδασε νομικά στην Αθήνα και συμπλήρωσε τις σπουδές του στο Παρίσι. Δολοφονήθηκε στην Αθήνα το 1968 σε ηλικία 61 έτους. Κόρη του είναι η βουλευτής της ΝΔ Τζούλια Τσιριμώκου – Πιμπλή. Ήταν μαθητής και θαυμαστής του Ζωρές. Επίσης υποστήριζε ότι ο σοσιαλισμός δε χωρίζεται από το έθνος και τοποθετήθηκε Αριστερά του Κέντρου και προχώρησε προς το σοσιαλισμό. Ποτέ δε μιμήθηκε πάνω σε ξένα πρότυπα, αλλά και δεν πίστευε σε θέσεις που έρχονταν σε σύγκρουση με τις ιδιαιτερότητες και τα προβλήματα του ελληνικού χώρου. Επιπλέον, γοήτευσε και ενέπνευσε τις μάζες σαν σοσιαλιστής ηγέτης, αλλά και ήταν προικισμένος με πολλά και πλούσια προσόντα. Ήταν, δηλαδή, εύστροφος με λεπτό πνεύμα, αστραφτερή αντίληψη και κοφτερά μυαλό και κρίση. Τέλος, ήταν πρόθυμος για ισότιμη συνεργασία με τους κομμουνιστές. Πίστευε ότι μεγάλη ευκαιρία δόθηκε της περιόδου της Εθνικής Αντίστασης. Βέβαια, τόσο τα Δεκεμβριανά του 1944, όσο και η Αρτασία των 1947-1949 δεν άφησαν περιθώρια για την ανάπτυξη αυτόνομου, δυνατού σοσιαλιστικού κόμματος στην Ελλάδα. Το σοσιαλιστικό κόμμα ΕΛΔ (Ένωση Λαϊκής Δημοκρατίας) ήταν το μόνο που πορεύθηκε αυτόνομα μέχρι το 1953, όποτε διαλύθηκε και οι πρωταγωνιστές του αναγκάστηκαν να κινηθούν μέσα από Κεντρώα σχήματα και να ωθήσουν σε μια πιο προοδευτική πορεία με γνώμονα πάντα το σοσιαλιστικό ιδανικό. Στην Συνδιάσκεψη που πραγματοποιήθηκε στις 24 Ιανουαρίου του 1943 έγινε ο αγωνισμός των σοσιαλιστών για τις εθνικές διεκδικήσεις της, δηλαδή, από κατάσταση τόσο της ακεραιότητας, όσο και της ανεξαρτησίας, της προσάρτησης των εδαφών και τέλος της διευθέτησης των συνόρων με κριτήριο τις ανάγκες ασφαλείας της Ελλάδας. Τέλος, ήθελαν τριπλή απελευθέρωση την κοινωνική, την πολιτική και την εθνική και τα συνθήματά τους ήταν η Λαϊκή Δημοκρατία, η Εθνική Αντίσταση, η Εθνική Ενότητα και η Δημοκρατική λύση του ελληνικού πολιτικού και πολιτειακού ζητήματος. Παρόλο που ο σοσιαλιστικό χώρος σκόρπισε, διατηρείται πάντα μια ελπίδα ότι θα υπάρξει εκ νέου σοσιαλιστικό κόμμα. Έτσι, σε αυτή την 1^η απόπειρα καταγραφής της πορείας του σοσιαλιστικού ρεύματος μεταπολεμικά, εντοπίζουμε στην μακρά διαδρομή του Ηλία Τσιριμώκου, μιας μεγάλης προσωπικότητας, που η συμβολή του στην διαμόρφωση των αντιλήψεων του σύγχρονου ελληνικού σοσιαλισμού, έπαιξε καθοριστικό ρόλο.

Πολιτική Σταδιοδρομία Το 1931 άρχισε να ασκεί στην Αθήνα το επάγγελμα του δικηγόρου και κατά οικογενειακή παράδοση από νεαρή ηλικία αναμίχθηκε με την πολιτική, εκλέχτηκε για πρώτη φορά βουλευτής Φθιώτιδας (1936) με το κόμμα των Φιλελευθέρων. Στην περίοδο της κατοχής πήρε μέρος στην Εθνική αντίσταση και ίδρυσε μαζί με τον Αλέξανδρο Σβώλο την «Ένωση Λαϊκής Δημοκρατίας» και διετέλεσε μέλος της κεντρικής επιτροπής του ΕΑΜ και της ΠΕΕΑ. Το 1950 άλλαξε εκλογική περιφέρεια και εκλέχτηκε βουλευτής Αθηνών με την ΕΛΔ (1950), με την ΕΔΑ (1958) και με την Ένωση Κέντρου (1961, 1963, 1964). Διετέλεσε υπουργός οικονομικών (1944) και εσωτερικών (1964) στην κυβέρνηση Παπανδρέου και υπουργός εξωτερικών στην κυβέρνηση Στεφανοπούλου. Το 1963 εκλέχτηκε πρόεδρος της Βουλής, ενώ το 1965 πήρε μέρος στην κυβέρνηση Στεφανόπουλου ως αντιπρόεδρος της

κυβέρνησης. Στις 19 Αυγούστου 1965, ύστερα από την αποχώρηση του από την Ένωση Κέντρου, σχημάτισε φιλομοναρχική κυβέρνηση υπό την προεδρία του, η οποία όμως δεν πήρε ψήφο εμπιστοσύνης από τη Βουλή και παραιτήθηκε. Στη διάρκεια της πολιτικής του καριέρας ο Ηλίας Τσιριμώκος ήταν από τους πρώτους που αντέδρασαν στη συγκάλυψη εγκλημάτων πολέμου. Αργότερα, στα γεγονότα της λεγόμενης Αποστασίας του 1965, δέχθηκε δριμύτατες κατηγορίες ως προς την επιδειχθείσα πολιτική επιλογή του, που σε πολλά σημεία αποδείχθηκαν άδικες. Συγκεκριμένα, ο Η. Τσιριμώκος ανήκε στην κοινοβουλευτική ομάδα της Ένωσης Κέντρου, όπου ο Γεώργιος Παπανδρέου τον είχε επιλέξει και υπουργό Εσωτερικών. Ο Ηλίας Τσιριμώκος κλήθηκε καθ' υπόδειξη συναδέλφων του στ' ανάκτορα, όπου λαμβάνει εντολή από τον βασιλιά για σχηματισμό κυβέρνησης.

ΟΙ ΘΕΜΕΛΙΩΔΕΙΣ ΑΡΧΕΣ ΤΟΥ ΣΟΣΙΑΛΙΣΜΟΥ Η μετάβαση στο σοσιαλισμό που πραγματοποιείται σε παγκόσμιο επίπεδο εγκαινιάστηκε εδώ και 60 χρόνια (1^η σοσιαλιστική επανάσταση του 1917) δημιουργώντας έτσι μια κατάσταση όπου υπάρχει μεγάλος κίνδυνος μιας εξέλιξης που δε θα οδηγήσει την κατάργηση των τάξεων αλλά σε μια ανασύσταση των παλαιών ηγεμονιών, με αποτέλεσμα αυτοί οι κίνδυνοι να επιβάλλουν την ανάγκη περάσματος από την εθνική και λαϊκή οικοδόμηση.

Θεωρητική Μορφή Αρχικά, παρουσιάζεται σαν πιο ανεπτυγμένη και συνεπής συνέχιση των αρχών που διακήρυξαν οι μεγάλοι Γάλλοι διαφωτιστές του 18ου αιώνα. Βέβαια, στη συνέχεια, έπρεπε να απορριφθούν όλα τα προηγούμενα κόμματα για να μην υπάρξει πολυκομματισμός.

Τι είναι Σοσιαλισμός Ο σοσιαλισμός είναι κοινωνική, οικονομική και πολιτική θεωρία κατά την οποία η κοινωνική ιδιοκτησία των μέσων παραγωγής αντικαθιστά την ατομική ιδιοκτησία. Είναι μία μεταβατική κοινωνία στην πορεία από τον καπιταλισμό στον κομμουνισμό. Διαπροσωπεύει ένα όραμα της κοινωνίας απείρως πιο δημοκρατικό από της καπιταλιστικής και αναπτύσσεται σε 2 απομονωμένες περιοχές του κοινωνικού συνόλου στους κύκλους των μεσαίων τάξεων και διανοουμένων και στους κόλπους της εργατικής τάξης με ευρωπαϊκή καταγωγή. Ο όρος ιστορικά αφορά ένα πολιτικό κίνημα του 19ου αιώνα, γέννημα των οικονομικοκοινωνικών συνθηκών της βιομηχανικής επανάστασης και συσχετίζεται στενά με τον όρο Αριστερά. Οι πρώτοι σοσιαλιστές ήταν ουτοπιστικοί. Ανέπτυξαν, δηλαδή, τα οράματα των ιδανικών κοινωνιών που έδρευσαν στην υλική ισότητα, σε ποιους ανθρώπους συνεργάστηκε στην παραγωγή προς όφελος όλων χωρίς την ανάγκη για τα υλικά κίνητρα, και στο οποίο το κράτος καταργήθηκε υπέρ ενός συστήματος της μόνης-κυβέρνησης. Ο Δημοκρατικός έλεγχος είναι ουσιαστικός στην έννοια του σοσιαλισμού. Ενώ, κεντρικό σημείο είναι η κοινή ιδιοκτησία. Έτσι, η αρχή των μέσων παραγωγής, της διανομής και της ανταλλαγής είχαν κοινή ιδιοκτησία. Ο σοσιαλισμός στοχεύει να ελευθερώσει τους λαούς από την εξάρτηση σε μια μειονότητα, που είναι κύρια ή ελέγχει των μέσων της παραγωγής. Επίσης, να βάλει την οικονομική δύναμη στα χέρια των ανθρώπων συνολικά, και για να δημιουργήσουν μια κοινότητα στην οποία τα ελεύθερα άτομα εργάζονται μαζί. Δημιουργώντας, έτσι, μία κοινωνία στην οποία οι κοινωνικές, οικονομικές, πολιτικές και πολιτιστικές διαφορές θα πάψουν να υφίστανται. Έτσι θα είμαστε όλοι ελεύθεροι να παίρνουμε δωρεάν ότι έχει συλλογικά παραχθεί. Το παλιό σύνθημα «από τον καθένα σύμφωνα με τις δυνατότητές του, στον καθένα ανάλογα με τις ανάγκες του» θα εφαρμοστεί στην πράξη. Ο σοσιαλισμός έχει γίνει μια σημαντική δύναμη στις

παγκόσμιες υποθέσεις. Έχει περάσει από την προπαγάνδα σε εφαρμογή. Τα κακά της κεφαλαιοκρατίας εξαφανίζονται. Φυσικά κάποια αγαθά είναι περισσότερο για προσωπική κατανάλωση, παρά για να μοιράζονται (π.χ. τα ρούχα). Όλοι θα έχουν το δικαίωμα να συμμετέχουν στις αποφάσεις που τους επηρεάζουν τη ζωή τους. Αυτές οι αποφάσεις συνιστούν μια ευρεία γκάμα θεμάτων, για παράδειγμα πώς θα οργανωθεί η παραγωγή αγαθών και υπηρεσιών. Η παραγωγή στον σοσιαλισμό θα είναι αποκλειστικά και μόνο για την χρήση και να είναι οργανωμένη αποκλειστικά για τις ανάγκες, οι άνθρωποι θα ασχολούνται με εργασίες που θα έχουν άμεση χρησιμότητα. Η ικανοποίηση που αυτό θα παρέχει, μαζί με τις αυξημένες ευκαιρίες για την διαμόρφωση τόπων και συνθηκών δουλειάς, θα διαμορφώσει μια νέα στάση απέναντι στην εργασία.

Ο Σοσιαλισμός είναι αναγκαία προϋπόθεση για την ανάπτυξη της περιφέρειας και όχι της μητρόπολης.

Χαρακτηριστικά:οικονομικό,πολιτικοστρατιωτικό, κοινωνικοπολιτιστικό

Η Εθνική Ανεξαρτησία είναι προϋπόθεση για την λαϊκή κυριαρχία, που με τη σειρά της είναι προϋπόθεση για την κοινωνική απελευθέρωση. Δηλαδή, τον σοσιαλιστικό μετασχηματισμό της κοινωνίας. Πολιτικά ο σοσιαλισμός έχει συσχετιστεί κατά καιρούς τόσο με συστήματα λήψης αποφάσεων βασισμένα στην άμεση δημοκρατία, όσο και στηριγμένα στην αντιπροσωπευτική δημοκρατία ή στον ολοκληρωτισμό (εθνικοσοσιαλισμός). Στον σοσιαλισμό έχει ασκηθεί κριτική από φιλελεύθερους και συντηρητικούς αναλυτές, η οποία μπορεί να διακριθεί σε δύο κατηγορίες κριτική στον κομμουνισμό και κριτική στην κενυσιανή σοσιαλδημοκρατία.

Με χαρακτήρα οικονομολογικό και στηρίζεται στην έννοια της οικονομικής μεγέθυνσης υπό συνθήκες καπιταλιστικής ελεύθερης αγοράς. Η κριτική αυτή συνδέεται σε θεωρητικό επίπεδο με τον νεοφιλελευθερισμό, ή ακόμα και με τον αναρχοκαπιταλισμό.

Ο σοσιαλισμός σαν οικονομικό σύστημα οι βασικές του αρχές είναι η αντικατάσταση της ατομικής ιδιοκτησίας σε δημόσια και από κοινωνικής σκοπιότητας η μείωση, αν όχι η εξάλειψη, του χάσματος μεταξύ κοινωνικών τάξεων. Αυτοί όμως που πρεσβεύουν τον σοσιαλισμό είναι άνθρωποι και όχι "θεοί". Επομένως υποκινούνται από ένστικτα.

“Το ένστικτο της επιβίωσης, το ένστικτο της αναπαραγωγής, το ένστικτο της κοινωνικής εξέλιξης.”

Αυτή είναι η θεωρητική πλευρά του σοσιαλισμού (στην Ελλάδα) πολιτική ελευθερία, η οικονομική ισότητα και η θρησκευτική ανεξιθρησκία.

Σκοποί: η ελεύθερη ζωή από βιοτικές φροντίδες, η τακτική και υγιεινή διατροφή, η επαρκής και καθαρή ενδυμασία, η κατά κανόνα, η κατοικία να είναι καθαρή, η υποχρεωτική εργασία και τέλος τα άφθονα μέσα για την εκπαίδευση.

Τι σημαίνει Σοσιαλιστής; Παράγεται από το “σοσιαλίζω” του οποίου λατινική ρίζα είναι social και με σημασία ότι το συμφέρον του εργαζομένου είναι και των υπολοίπων.

“Πάντες δι' έκαστον, έκαστος διά πάντας”

Δηλαδή, να μην είναι εγωιστής, να μη φροντίζει μόνον τον εαυτό του. “έκαστος δι' εαυτόν.” Σοσιαλιστές είναι όλοι οι φιλόανθρωποι, με ευγενικά αισθήματα, οι καλόψυχοι, οι περήφανοι για όσα έχουν κάνει στο παρελθόν και θέλουν οι απόγονοί τους να είναι περήφανοι για αυτούς.

Μέσα πραγματοποίησης: ίδρυση συλλόγων, εκδόσεις συγγραμμάτων, περιοδικών, εφημερίδων, διοργάνωση εξοχικών περιπάτων (επί του θέματος) ίδρυση αιθουσών, αλλά και σοσιαλιστικών βιβλιοθηκών, υποστήριξη βουλευτών και δημάρχων του λαού, διοργάνωση ειρηνικών διαδηλώσεων υποβολή υπομνημάτων στη Βουλή, διοργάνωση απεργιών ούτως ώστε να επιταχυνθεί η πραγματοποίηση των αιτημάτων των αδικημένων εργατών. Εάν όλα τα προαναφερόμενα μέσα είναι ανεπαρκή, τότε οι σοσιαλιστές πρέπει να διαδώσουν, να επιβάλλουν και να εφαρμόσουν τις ιδέες τους.

Ο σοσιαλισμός είναι το προϊόν συνειδητοποίησης των ταξικών αντιθέσεων μεταξύ ιδιοκτητών και μη της αναρχίας που βασιλεύει στην παραγωγή.

Αναγκαία Στάδια προς το Σοσιαλισμό: οι βάσεις της σοσιαλιστικής κοινωνίας, τα μέσα παραγωγής, η συνεργασία, η συντεχνιακή οργάνωση η κοινωνική ιδιοκτησία, ο σκοπός της παραγωγής, διεύθυνση της παραγωγής. Με **συμπέρασμα** ότι η κρατική οικονομία είναι στάδιο προς σοσιαλισμού με την έννοια πώς πραγματοποιεί τους αναγκαίους τεχνικούς όρους. Πράγματι, μετατρέπει την ατομική ιδιοκτησία σε δημόσια και αποτελείώνει τη διαδικασία δομικής συγκέντρωσης. Κάνει άχρηστο τον καπιταλιστή επιχειρηματία και μετατρέπει οριστικά τους καπιταλιστές σε παράσιτα που εισπράττουν από την κοινωνία μία δεκάτη (τόκο). Άλλοι το μισθό τη γενική και σχεδόν μοναδική μορφή εισοδήματος συνχωνεύει όλες τις τάξεις σε μία τάξη μισθωτών. Τέλος, καταργεί το νόμο του κέρδους και δημιουργεί μία οργανωμένη και σχεδιοποιημένη οικονομία αναγκών. Για να μείνει ο σοσιαλισμός πραγματικότητα, πρέπει να γκρεμιστεί η κρατική οικονομία. Πράγματι, ο σοσιαλισμός είναι κοινωνική οικονομία δηλαδή παγκόσμια, ενώ η κρατική οικονομία είναι εθνική οικονομία. Σαν παγκόσμια οικονομία, ο σοσιαλισμός τείνει προς την ισότητα και την ευημερία των λαών. Αντίθετα, η κρατική οικονομία σαν εθνική οικονομία, τείνει προς ηγεμονία ενός μόνο λαού. Σύμφωνα με την κρατική οικονομία τα έθνη έγιναν γιγάντιες επιχειρήσεις. Τα μικρά έθνη συσπειρώνονται όλο και περισσότερο γύρω από τα μεγάλα, ο κόσμος χωρίζεται σε δύο. Έτσι, προκύπτει ένας αγώνας ανάμεσα στις διαφορές εθνικές ή οικονομικές που διεκδικούσαν την παγκόσμια ηγεμονία και τελικά η σύγκρουση γίνεται αναπόφευκτη. Σε αυτό τον αγώνα η καθεμιά επιδιώκει διοχετεύσει στην παγκόσμια αγορά όσο το δυνατόν περισσότερα προϊόντα και να τα τραβήξει όσο το δυνατόν λιγότερα. Αυτή η τάση εκφράζεται με την πολιτική της ανάπτυξη των εξαγωγών.

Η πρωταρχική και αναγκαία προϋπόθεση για να πραγματοποιηθεί η παγκόσμια ομοιοσπονδία των λαών είναι η διεθνής ενότητα της εργατικής τάξης μόνο με αυτόν τον τρόπο θα συσπειρωθεί και θα ενωθεί το σύνολο των λαϊκών μαζών στην πάλη για το σοσιαλισμό. Κι ακριβώς ο ρόλος και το καθήκον των σοσιαλιστών είναι να εργαστούν για την ενότητα της εργατικής τάξης. Για αυτό, οφείλουν να καταπολεμήσουν την εθνική ιδεολογία και μέσα στους διάφορους εθνικούς αγώνες του προλεταριάτου, να προβάλουν και να τονίσουν τα κοινά συμφέροντα όλων των προλεταρίων ανεξάρτητα από την εθνικότητα. Ο σοσιαλισμός, απ' την οπτική των σοσιαλιστών του 19^{ου} αιώνα και μέχρι και το 1917, είναι **ο καρπός της βιομηχανικής ανάπτυξης**. Ο «σοσιαλισμός» είναι το μόνο ή το καλύτερο μοντέλο ανάπτυξης για τον 3^ο κόσμο. **Ο σοσιαλισμός σήμαινε πάντοτε: εξάλειψη της εκμετάλλευσης.** «Ακόμα και σήμερα όσες χώρες λέγονται σοσιαλιστικές εξακολουθεί να υπάρχει η εκμετάλλευση του ανθρώπου από τον άνθρωπο - είτε και το ανάποδο-».

§ Οι προοπτικές του σοσιαλισμού

Προϋποθέτει την κατάργηση κάθε μορφής καταπίεσης σε όλους τους τομείς Αναφορά τόσο στη θεμελιώδη καταπίεση όσο και, αλλά και σε άλλες όπως: πολιτική, φυλετική, θρησκευτική, εθνική και καταπίεση των γυναικών! Σοσιαλισμός ποικιλομορφία, διάρκεια αυτής της πορείας, παρουσίαση άγνωστων παραγόντων που επηρεάζουν διάρκεια και κατάληξη.

Οικονομικοί νόμοι σοσιαλισμού

Ανάδυση 2 τύπων θεωρητικής και πρακτικής αντιμετώπισης που τελικά ξεχώρισαν ως γενετική και τελολογική προσέγγιση.

Γενετιστές: υπερίσχυση σε οικονομικούς νόμους ή «κανονικότητων».

Τονισμός σε ρόλο δυνάμεων αγοράς, αποδοτικότητας, σπάνιων πόρων και ανάγκη για ισόρροπη ανάπτυξη.

Τελολογιστές: υιοθέτηση υψηλών στόχων, έβλεπαν τον σχεδιασμό σαν ένα σκοπούμενο πρόγραμμα για την αλλαγή της οικονομικής δομής και μεγιστοποίηση του κέρδους. Απέρριπταν την εμπιστοσύνη των γενετιστών στους οικονομικούς νόμους (του καπιταλισμού).

«νόμος» συνίσταται από μια σειρά εντολών προς τους σχεδιαστές να κρατήσουν σωστή ισορροπία μεταξύ των αλληλεξαρτώμενων οικονομικών τομέων.

«νόμος αξίας» ο λόγος που προβάλλεται είναι ότι η παραγωγή των εμπορευμάτων πρέπει να συνεχιστεί στις σχεδιοποιημένες μετεπαναστατικές κοινωνίες.

Μία κοινωνία οργανωμένη κατ' αυτόν τον τρόπο, ο τελικός στόχος του σοσιαλιστικού κινήματος, αποκαλείται πολλές φορές κομμουνιστική και αντιπαράκειται με τον καπιταλισμό και την ελεύθερη αγορά.

ΣΟΣΙΑΛΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΙΑ Η θρησκεία πρέπει να ανακηρυχθεί ατομική υπόθεση. Με τα λόγια αυτά καθιερώθηκε να εκφράζεται συνήθως η στάση των σοσιαλιστών απέναντι στη θρησκεία. Οι σοσιαλιστές ήταν συνήθως άθεοι και υποστήριζαν ότι η θρησκεία είναι ατομική υπόθεση. Οι θρησκευτικοί σύλλογοι δεν πρέπει να συνδέονται με την κρατική εξουσία. Δεν επιτρέπονται σε καμιά περίπτωση κανενός είδους διακρίσεις δικαιωμάτων ανάμεσα στους πολίτες εξαιτίας των θρησκευτικών τους πεποιθήσεων. Επιπλέον, δεν έπρεπε να δοθεί καμιά επιχορήγηση στην επίσημη εκκλησία του κράτους, καμιά επιχορήγηση από τα χρήματα του δημοσίου στις εκκλησιαστικές και θρησκευτικές ενώσεις, που πρέπει να γίνουν ενώσεις πολιτών-ομοϊδεατών ολότελα ελεύθερες, ανεξάρτητες από την κρατική εξουσία, αφού δεν έπρεπε να υπήρχαν μεταξύ τους σχέσεις.

Ο **Γιώργος Α. Λεονταρίτης**, επαγγελματίας δημοσιογράφος και συγγραφέας, αν και μικρασιατικής καταγωγής, γεννήθηκε στη Αθήνα το 1945. Από πού νέος ασχολήθηκε με όλα τα είδη της δημοσιογραφίας σε διάφορες εφημερίδες. Εργάζεται ως πολιτικός συντάκτης, αρχισυντάκτης, αρθρογράφος και παράλληλα γράφει ιστορικά αναγνώσματα, άλλα των οποίων δημοσιεύτηκαν σε συνέχειες σε εφημερίδες και άλλα κυκλοφόρησαν σε βιβλία. Ιδιαίτερα έχει ασχοληθεί με την ιστορική έρευνα στο χώρο της Αριστεράς. Επί σειρά ετών ο Γ. Α. Λεονταρίτης διετέλεσε αντιπρόεδρος και γενικός γραμματέας της Ενώσεως Συντακτών Ημερησίων Εφημερίδων Αθηνών (ΕΣΗΕΑ) και έχει τιμηθεί με το βραβείο του Δημοσιογραφικού Ιδρύματος Αθην. Μπότση και από την Ένωση Σμυρναίων για τη συμβολή του στην έρευνα γύρω από τον Μικρασιατικό Ελληνισμό.

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Τα επιτεύγματα του σοσιαλισμού και του κομμουνισμού είναι πολλά και τα οφέλη τους είναι αδιαμφισβήτητα για τους πολίτες των κατώτερων κοινωνικών στρωμάτων. Περνάνε μηνύματα προοδευτικότητας, εξέλιξης βελτίωσης εκπαιδευτικών συστημάτων, ανάπτυξης ιατροκοινωνικής περίθαλψης και φροντίδας, κοινωνικής δικαιοσύνης, ισονομίας και ισοτιμίας των πολιτών έναντι των νόμων και προστασίας της εργασίας και της αμοιβής των απασχολουμένων. Η διαμόρφωση αυτών των συστημάτων έλαβε χώρα κάτω από αντίξοες κοινωνικές συνθήκες.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Το κομμουνιστικό μανιφέστο

http://el.wikipedia.org/wiki/%CE%92%CE%BB%CE%B1%CE%BD%CF%84%CE%B9%CE%BC%CE%AF%CF%81_%CE%9B%CE%AD%CE%BD%CE%B9%CE%BD

http://el.wikipedia.org/wiki/%CE%9D%CE%B9%CE%BA%CE%BF%CE%BB%CE%AC%CE%B9_%CE%91%CE%BB%CE%B5%CE%BE%CE%AC%CE%BD%CF%84%CF%81%CE%BF%CE%B2%CE%B9%CF%84%CF%82_%CE%9C%CF%80%CE%B5%CF%81%CE%BD%CF%84%CE%B9%CE%AC%CE%B5%CF%86

<http://www.answers.com/topic/nicholas-berdyaev>

Οι πηγές και το νόημα του ρώσικου κομμουνισμού

Ο Ηλίας Τσιριμώκος και η πορεία του Σοσιαλισμού

http://el.wikipedia.org/wiki/%CE%97%CE%BB%CE%AF%CE%B1%CF%82_%CE%A4%CF%83%CE%B9%CF%81%CE%B9%CE%BC%CF%8E%CE%BA%CE%BF%CF%82

<http://el.wikipedia.org/wiki/%CE%9A%CE%B1%CF%84%CE%B7%CE%B3%CE%BF%CF%81%CE%AF%CE%B1:%CE%A3%CE%BF%CF%83%CE%B9%CE%B1%CE%BB%CE%B9%CF%83%CE%BC%CF%8C%CF%82>

Το Ελληνικό Σοσιαλιστικό κίνημα

<http://el.wikipedia.org/wiki/%CE%A3%CE%BF%CF%83%CE%B9%CE%B1%CE%BB%CE%B9%CF%83%CE%BC%CF%8C%CF%82>

Ελληνισμός και Σοσιαλισμός